

עפ"ג 10485/03/14 - שמעון לוגסי נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 10485-03-14 לוגסי נ' מדינת ישראל

בפני כב' הנשיאה דבורה ברלינר - אב"ד
כב' השופט ג'ורג' קרא, ס"נ
כב' השופטת מרים סוקולוב
המערער: שמעון לוגסי
ע"י ב"כ עו"ד נ' תל-צור, עו"ד ט' שפירא, עו"ד נ' לזין
נגד
המשיבה: מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד ל' מנור

פסק דין

1. בשנים 2001 - 2006 שימש המערער במספר תפקידים בשותפות הקרויה "מובילי דרור".

המערער רשם את אשתו דאז כעובדת בספרי הנהלת החשבונות של "מובילי דרור", הגם שמעולם לא עבדה שם. במילים אחרות, המערער דיווח על משכורות פיקטיביות ששולמו כביכול לאשתו.

סך המשכורות הפיקטיביות שמדובר בהן מסתכם בכ- 580,000 ₪. הרישום של האישה נפסק בינואר 2007 בעקבות פתיחת חקירה של רשות המיסים.

בגין מסכת עובדתית זו יוחסו למערער ארבע עבירות: השמטת הכנסה מדו"ח, 5 עבירות על-פי סעיף (1)220 לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש) תשכ"א-1961 (להלן: "הפקודה"), מסירת תרשומת כוזבת בדו"ח, 5 עבירות לפי סעיף (2)220 לפקודה, הכנה וקיום של פנקסי חשבונות כוזבים, 5 עבירות על סעיף (4)220 לפקודה וכן שימוש במרמה, עורמה או תחבולה, 5 עבירות על סעיף (5)220 לפקודה.

2. בבית-משפט קמא הגיעו הצדדים להסדר טיעון. מדובר בהסדר טיעון בכתב שהוגש לבית-המשפט. הסדר הטיעון כלל שתי אופציות: האופציה האחת התייחסה לסיטואציה שבה יסיר המערער את מלוא המחדל בגין כל התקופה שמדובר בה, או אז תטען המדינה להטלת 7 חודשי מאסר, קנס על-פי שיקול דעת בית-משפט. ההגנה תטען למאסר בעבודות שירות וקנס; האופציה השנייה התייחסה למצב שבו המחדל לא יוסר או אז תטען המדינה ל- 9 חודשי מאסר בפועל וקנס, וההגנה תטען למאסר בעבודות שירות. בדיעבד, הסיר המערער את המחדל, שעל-כן נתייחס להלן רק לאופציה הראשונה.

3. עד שאנו מגיעים לפרט את גזר-הדין שהטיל בית-משפט קמא, אנו רואים להתייחס בקצרה גם לגלגולי התיק שכן יש לדברים השלכה מאוחרת לענין הענישה.

בגדר גלגולי התיק אנו מתכוונים להתפתחויות הבאות:

מלכתחילה, לאחר שהתגלו העבירות בעקבות חקירה אחרת, הסכימה המדינה לסיום התיק בתשלום כופר, אלא שאז הסתבר למדינה כי לאחר שביצע את העבירות נושא התיק הנוכחי, ביצע המערער עבירות מע"מ. משום כך חזרה בה המדינה מהסכמתה לתשלום כופר וכתב האישום בתיק הנוכחי הוגש.

לשאלתנו הבהירה המדינה, כי כאשר הגיעו הצדדים להסדר הטיעון, היה ידוע לה על תיק המע"מ ועדיין, כאמור, הגיעו עם המערער להסדר הטיעון הנוכחי (ר' עמ' 3 לדין בפנינו מיום 2.7.14 שורות 11-12).

4. עובדה נוספת שיש לה רלוונטיות בסוף הדרך עניינה קיומו של נאשם נוסף בפרשה זו, הכוונה היא לנאשם נוריאל שהורשע אף הוא בפרשת "מובילי דרור". על נוריאל נגזר עונש מאסר של 6 חודשים בעבודות שירות.

כדי שהדברים יעמדו על דיוקם נציין כי נוריאל הורשע ב- 3 עבירות לפי סעיף 220, יחד עם זאת הסכום שדובר בו בעניינו של נוריאל היה 695,000 ₪. גם לנושא זה נתייחס בהמשך.

5. בית-משפט קמא (כב' השופטת ב' נבו) הטיל על המערער את העונשים הבאים:

7 חודשי מאסר בפועל, קנס בסך 50,000 ₪ או 3 חודשי מאסר תמורתו וכן מאסר על תנאי למשך 9 חודשים.

אלה הנדבכים המרכזיים בהנמקת גזר-דינו של בית-משפט קמא לענין הענישה שהוטלה:

א. העבירות שמדובר בהן. בצידה של העבירה על-פי סעיף 220 לפקודה קבוע עונש מאסר בן 7 שנים. מדובר באחת העבירות החמורות בחוקי המס. הערך המוגן בעבירה זו כמעט אינו טעון פירוט.

הפגיעה היא בעיקרון השיוויון בנשיאת נטל המס על כל הכרוך בכך וגריעה מהקופה הציבורית.

אליבא דבית-משפט קמא המערער פגע בערך המוגן במידה בינונית, שכן מצד אחד השמיט הכנסות במשך 5 שנים ברציפות, אך מצד שני הסכום שמדובר בו איננו גבוה כמפורט לעיל.

ב. מדיניות הענישה הראויה היא מאסר בפועל. בימ"ש קמא הפנה לפסיקה רלוונטית בנושא זה.

ג. באשר הנסיבות הספציפיות של ביצוע העבירה במקרה זה, מדובר בעבירה מתוכננת כאשר הנזק הפוטנציאלי הנובע ממנה הוא רב. בית-המשפט ראה לנכון להתייחס לכל העבירות כמכלול אחד לצורך קביעת המתחם.

עמוד 2

ד. המתחם שנקבע על-ידי בית-המשפט, במנותק מהסדר הטיעון שאליו הגיעו הצדדים, עומד על עונש המתחיל ב- 5 חודשי מאסר שניתן לרצותם בעבודות שירות והרף העליון שלו הינו 15 חודשי מאסר בפועל לצד קנס משמעותי ומאסר מותנה.

6. באשר לנסיבות נוספות, בית-המשפט התייחס לעניינו של נוריאל ולענין זה שם את הדגש על העובדה, שהמערער שבפנינו ביצע את עבירות מע"מ לאחר שביצע את המעשים נושא התיק הנוכחי ולאחר שנחקר בגינם. נסיבה לחומרא זו איננה קיימת בעניינו של נוריאל ומכאן הפער ביניהם.

לענין הנסיבות הנוספות התייחס בית-המשפט לחלוף הזמן. אליבא דבית-משפט קמא, לא ניתן לזקוף את חלוף הזמן בתיק זה לחובת מי מהצדדים, יחד עם זאת יש לתת משקל לכך שהמערער ניצל את הזמן לביצוע עבירות נוספות.

בית-המשפט התייחס גם לנסיבותיו האישיות של המערער, העובדה שהפך להיות פושט רגל, היותו אב לילדים קטנים בגינם הוא משלם דמי מזונות. עוד התייחס בית-המשפט להודיה, לנטילת האחריות, תרומתו של המערער לחברה, שירות בחברה ובעיקר להסרת המחדל. בהינתן כל אלה הגיעה כב' השופטת קמא למסקנה, כי יש למקם את המערער קרוב לבסיס המתחם שנקבע על-ידיה ולאמץ את העונש אותו הציעה התביעה. העונש מצוי בתוך המתחם, שהרי התביעה עתרה להטלת 7 חודשים מאסר בפועל (כאשר המתחם הוא בין 5 ל- 15) שעל-כן זהו העונש שהוטל על המערער.

על ענישה זו הערעור בפנינו.

7. בהודעת הערעור המפורטת, כמו גם בדיון בפנינו, מדגישה הסנגוריה את המשגים שלטענתה נפלו בשיקוליו ובתוצאה הסופית של בית-משפט קמא.

אליבא דהסנגוריה, הפגיעה שפגע המערער בערך המוגן היא במידה מזערית; לא בכדי הסכימה המדינה בתחילת הדרך לתשלום כופר, ללמדך שאף היא סברה כי הפגיעה איננה רצינית. המערער הסיר את המחדל במלואו ולהסרת המחדל משמעות רבה. המערער כבר נפגע מכך שהמדינה חזרה בה מהסכמתה לסיים ההליך בתשלום כופר. הפגיעה התבטאה בעצם הגשתו של כתב האישום, שהרי אליבא דכולי עלמא, אלמלא העבירה הנוספת לא היה מוגש כתב האישום.

לצד פגיעה זו, הפער בין הטענה כי לא ניתן להסתפק בתיק זה במאסר שלא על דרך עבודות שירות לבין הסכמה לסיום התיק בכופר, מדבר בעד עצמו ומצדיק את התערבותה של ערכאת הערעור.

8. עוד מלינה הסנגוריה על כך, שבית-משפט קמא הטיל על המערער עונש חמור בתוך מתחם הענישה שנקבע על-ידו עצמו, העונש איננו מתיישב עם השיקולים לקולא העומדים לזכות המערער.

המערער, כזכור, הסיר את המחדל במלואו, גם המחוקק התייחס לנתון זה כנתון לקולא בתוך מתחם הענישה

ובית-המשפט לא ייחס לו את משקלו המלא.

9. המדינה הסכימה מלכתחילה לכך שהסנגוריה תטען לעונש מאסר שלא יכלול מאסר מאחורי סורג ובריח. כאשר הסכימה המדינה לכך, היה ידוע לה קיומו של התיק הנוסף בעבירות מע"מ שנעברו אחרי העבירות נושא התיק הנוכחי ועדיין הסכימה להסדר הטיעון. משהסכימה המדינה להסדר טיעון זה, לא היה מקום לכך שבית-המשפט יחמיר עם המערער כאשר גם לשיטתו מתחם הענישה מתחיל מ- 5 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות.

10. עוד מפנה הסנגוריה לחלוף הזמן. העבירות הן בין השנים 2001 - 2006, דהיינו עד סיום ההליכים עברה תקופה של כ- 11 שנים מאז ביצוע העבירה. אין לזקוף לחובת המערער את הזמן שחלף. שגה בית-משפט קמא כאשר קבע כי המערער ניצל את הזמן החולף לביצוע עבירות נוספות. העבירה הנוספת שעבר המערער נעברה עקב קריסתו הכלכלית ואי יכולתו לשלם תשלומי מע"מ. המערער הוא שניגש לרשויות מע"מ מיוזמתו והודיע להן כי אין באפשרותו לשלם את התשלומים ועל-כן אין לדבר במקרה הזה על ניצול פרק הזמן החולף לביצוע עבירות נוספות. אין מדובר גם "בעבר פלילי" ושגה בית-המשפט כאשר התייחס לעבירה הנוספת כאל "עבר פלילי".

עוד מפנה הסנגוריה לנסיבותיו האישיות של המערער (שהוזכרו כבר לעיל) בגדר שיקוליו של בית-משפט קמא. הענישה לעולם היא ענישה אינדיווידואלית. על המערער הוטל גם קנס כבד ובשורה התחתונה, בית-משפט החמיר עמו מעבר לנדרש.

11. לאחר ששמענו את טיעוני הצדדים המלצנו בפני הצדדים לנסות לבוא בדברים ביניהם ולא בכדי. סברנו כי בתיק זה יש מכלול של נסיבות שמן הראוי לשקול אותן פעם נוספת. לצערנו, המו"מ הנוסף לא הניב תוצאות שעל-כן בא פסק-דין זה לעולם.

12. שקלנו שוב ושוב את מכלול הנסיבות בתיק ודעתנו היא, כי יש מקום להתערב בענישה ולהעמיד את תקופת המאסר על 6 חודשים שאותם יוכל המערער לרצות בדרך של עבודות שירות.

במקביל ובהסכמת המערער, בכוונתנו להעלות את שיעור הקנס, כפי שיובהר בהמשך.

השיקולים העומדים בבסיס החלטתנו אינם שיקולים חדשים. הצדדים, כמו גם בית-משפט קמא, התייחסו אליהם ברובם ועדיין יש מקום לדעתנו לשקלולם של ההיבטים השונים כך שיביאו לתוצאה שונה כאמור לעיל.

על אלה אנו שמים את הדגש:

א. העבירות שמדובר בהן הן עבירות קשות וחמורות. מקובלים עלינו כל דבריו של בית-משפט קמא באשר לערך המוגן שמדובר בו, לפגיעה בשיוויון בנטל המס ולחומרה הנובעת מכך.

יחד עם זאת, ספק בעינינו אם יש מקום להתייחס למספרן של העבירות שמדובר בהן כאל מכפיל חומרה. נבהיר כוונתנו: בית-משפט קמא ציין בהתייחסו להשוואה בין המערער שבפנינו לבין הנאשם הנוסף בפרשה זו, נוריאל, כי: "נוריאל הורשע ב- 3 עבירות לפי סעיף 220 לפקודה. המערער הורשע ב- 20 עבירות". המערער אכן הורשע ב- 20 עבירות, אולם המדובר באותה מסכת עובדתית שגלומות בה חלופות שונות של העבירה על-פי סעיף 220.

נראה לנו כי אמירה כי מדובר ב- 20 עבירות בנסיבות הנוכחיות, אף שהיא נכונה בהיבט הטכני מחמירה עם המערער.

ב. מקובל עלינו מתחם הענישה שקבע בית-משפט קמא. משום שהמתחם מקובל עלינו, איננו רואים להתייחס בהרחבה ובפן העקרוני ליחסי הגומלין שבין מתחם הענישה להסדר טיעון. בנסיבות התיק שבפנינו הסדר הטיעון ומתחם הענישה אינם סותרים זה את זה, שהרי המדינה הסכימה כי אם יסיר המערער את המחדל, תטען הסנגוריה לעונש מאסר שיכול וירוצה בעבודות שירות. מתחם הענישה שנקבע על-ידי בית-משפט קמא אף הוא פותח את הדלת בפני אפשרות זו והמחלוקת היא למעשה על מיקומו של המערער בתוך מתחם הענישה.

ג. באשר למיקומו של המערער בתוך המתחם, אנו רואים לשים את הדגש על אלה:

המערער הסיר את מלוא המחדל. זהו נתון שאין ערוך לחשיבותו, זהו הביטוי האולטימטיבי לנטילת אחריות, לא בכדי הסכימה גם המדינה כי אם יסיר המערער את המחדל, תהא הסנגוריה רשאית לטעון לעונש מאסר שיתבטא בעבודות שירות ולא במאסר מאחורי סורג ובריח.

הסרת המחדל היא אינטרס של הציבור, שהרי הנזק לקופה הציבורית בא על תיקונו בהסרת המחדל. משום כך יש אינטרס לתמרץ נאשמים להסיר את המחדל. כך נעשה במקרה הנוכחי ואנו סבורים כי בדיעבד יש לתת לכך את מלוא המשקל.

ד. כמשקל נגד לכך מציבה המדינה את העובדה שהמערער עבר את העבירה של מע"מ לאחר שביצע את העבירות נושא התיק הנוכחי. בשל עובדה זו נסוגה המדינה למעשה מהסכמתה המקורית לסיים את ההליך בתשלום כופר.

איננו חולקים על דרך התנהלותה של המדינה בהיבט זה. מקובלת עלינו נסיגתה של המדינה מהסכמתה לכופר כאשר הסתבר לה, שהמערער ביצע עבירה נוספת. יחד עם זאת, יש ממש בטיעונה של הסנגוריה, שחזרתה של המדינה מהסכמתה לכופר בפני עצמה יש בה משום ענישה כלפי המערער. אין צורך להכביר מילים על הפער בין סיום הליך בכופר לבין העמדה לדין פלילי על כל המשתמע מכך.

ה. כיוון שכך, ספק אם היה מקום להחמרה נוספת בשל היבט זה בלבד (של קיום עבירות המע"מ)

שמתבטא בעמידה על תקופת מאסר שתרוצה מאחורי סורג ובריה, בהבדל מנכונותה של המדינה להשלים גם עם תוצאה של מאסר בדרך של עבודות שירות, כפי שהסכימה בהסדר הטיעון.

כפי שציינו לעיל, כאשר הגיעה המדינה להסדר הטיעון ידעה על קיומו של התיק הנוסף ועדיין היתה מוכנה להשלים עם אפשרות לפיה, לא ירצה המערער מאסר מאחורי סורג ובריה. בהיבט זה לא חל שום שינוי ונראה לנו כי יש לכך משמעות לענין השורה התחתונה.

1. משקל רב אנו מייחסים לחלוף הזמן. הבאנו לעיל את התייחסותו של בית-משפט קמא לנושא זה ואיננו משוכנעים כי בית-המשפט נתן את מלוא המשקל הנדרש לחלוף הזמן במקרה זה.

לשאלתנו הבהירה המדינה, כי העבירות התבצעו מ- 2001 עד 2006. ב- 2007 החלה החקירה. חומר החקירה הועבר לפרקליטות במאי 2009. לקח זמן לאיתורו של המערער. שנתיים למדו את התיק בפרקליטות עד שהוגש כתב האישום ובחלק מהזמן היה התיק בוועדת כופר.

אנו יוצאים מנקודת הנחה כי הפירוט דלעיל משקף את המציאות והתביעה דייקה בדבריה. עדיין פרק זמן שבו בשלהי שנת 2014 נותן המערער את הדין על מעשים שתחילתם בשנת 2001 כשהעבירה נחשפה ב- 2007, הוא פרק זמן בלתי סביר שיש לו משקל רב לענין הענישה.

איננו מקבלים גם כי השתלשלות הדברים בוועדת הכופר מאיינת לחלוטין את משמעותו של חלוף הזמן.

לאחרונה הזדמן לנו להביע את דעתנו בנושא זה ב-ע"פ 47301-01-14 **רשות המיסים נ' פ.מ.מ.** ואין לנו אלא להפנות לאמור שם.

המחוקק נתן דעתו בנושא זה כאשר קבע בסעיף 40א(10) לתיקון 113 כי בית-המשפט רשאי להתייחס לנושא חלוף הזמן.

אנו רואים להדגיש בהקשר זה, כי כתב האישום בתיק הנוכחי הוגש רק בשנת 2013. יהיו הנסיבות אשר יהיו, הגשת כתב אישום בשנת 2013, כאשר מדובר בעבירות שתחילתן בשנת 2001, מחייבת התחשבות מיוחדת כאשר מגיע בית-המשפט לשלב הענישה.

בע"פ 43832-10-13 נפתלי שאול נ' מדינת ישראל, הזדמן לנו לומר בנסיבות דומות, כי: "**...אין מדובר בתיק מורכב במיוחד... בפועל הוגש כתב האישום כ- 7 שנים מאוחר יותר. גם עבירות המס אינן חסינות מפני התייחסות לשיקול חלוף הזמן כשיקול לענין הענישה**". אין לנו אלא לחזור על הדברים ככתבם וכלשונם.

גם אם אנו לוקחים בחשבון רק את פרק הזמן שחלף מאז שנפתחה החקירה ועד לסיום ההליכים,

מדובר בפרק זמן ארוך במיוחד שמצדיק התחשבות מיוחדת.

ז. באשר להשוואה בין גזר-הדין בעניינו של נוריאל לעניינו של המערער שבפנינו:

נוריאל אומנם הורשע ב- 3 עבירות. יחד עם זאת, נוריאל היה העבריין העיקרי. בית-משפט קמא הדגיש את מרכזיותו של נוריאל בפרשה, את העובדה שהמערער היה עובד שכיר ב"מובילי דרור" וכן את העובדה שנגד נוריאל היה אישום נוסף של עבירה של קבלת דבר במרמה. כמו-כן היקף המס שמדובר בו באשר לנוריאל היה גדול יותר (ר' פסקה 27 לגזר-הדין).

נראה לנו כי בשקלול הכולל, המעט שניתן לומר הוא כי לא היה מקום להחמיר עם המערער מעבר לעונשו של נוריאל.

8. סוף דבר

אנו מעמידים את תקופת המאסר בתיק זה על 6 חודשי מאסר אותם יוכל המערער לרצות בדרך של עבודות שירות, בכפוף לחו"ד ממונה.

את הקיצור בתקופת המאסר אנו רואים לאזן בהגדלת הקנס שהוטל בבית-משפט קמא. נציין כי המערער הביע הסכמתו למהלך זה. אנו מעמידים את הקנס על סך 100,000 ₪ (במקום 50,000 ₪) או 6 חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם, כפי שקבע בית-משפט קמא, ב- 25 תשלומים שווים שתחילתם ב- 1.11.2014 ובכל 1 לחודש שאחריו.

אי תשלום של תשלום אחד במועדו יעמיד את יתרת הקנס לפרעון מיידי.

יתר רכיבי גזר-הדין של בית-משפט קמא יישארו בעינם.

ניתן והודע היום י"ג אלול תשע"ד, 08/09/2014 במעמד הנוכחים.

מרים סוקולוב, שופטת

ג'ורג קרא, ס"נ

דבורה ברלינר, נשיאה
אב"ד

עמוד 7

